

آسیب‌شناسی مقالات فصلنامه مطالعات معرفتی در دانشگاه اسلامی؛ با تأکید بر اطلاعات صفحه اول مقالات (۱۳۹۴ الی ۱۳۹۸)

محمدجواد هراتی^۱

رضا محمدی^۲

علی زارعی^۳

چکیده

هدف: پژوهش حاضر با بررسی مقالات فصلنامه مطالعات معرفتی در دانشگاه اسلامی، به این دو پرسش پاسخ داده است که مقالات منتشرشده در این فصلنامه دارای چه نقاط ضعفی بوده و دوم اینکه، این مقالات تا چه میزان توانسته‌اند سیاستهای نشریه را تأمین کنند. **روش:** این پژوهش با استفاده از روش پژوهش ترکیبی تدوین شده که در این شیوه با استفاده از دو روش تحلیل کمی و کیفی به تبیین داده‌ها اقدام شده است. **یافته‌ها:** بررسی مقالات فصلنامه بیانگر آن است که در بخش آسیب‌شناسی عناوین، از بین ۱۵۹ عنوان مقاله منتشرشده بین سالهای ۱۳۹۴ تا ۱۳۹۸، ۵/۶۶ درصد مقالات دارای تشابه عنوانی، ۱۴/۴۷ درصد مقالات دارای آسیب طولانی بودن عنوان، ۸/۱۸ درصد نامفهومی عنوان و ۱۲/۵۷ درصد مقالات با سیاستها و اهداف نشریه همخوانی نداشته‌اند. در بخش چکیده، ۲۷/۰۴ درصد چکیده‌ها ضعف در بیان هدف، ۱۱/۹۵ درصد ضعف در بیان روش، ۱۰/۰۶ درصد ضعف در بیان یافته‌ها و ۶/۹۲ درصد چکیده‌ها در بیان نتیجه‌گیری نقص داشتند. همچنین از ۴۸۸ کلیدواژه، ۲۵۶ مورد معادل ۳۴/۴۱ درصد، دارای آسیب بود. **نتیجه‌گیری:** صرف نظر از آسیبها و ضعفهای موجود در مقالات منتشرشده در فصلنامه مطالعات معرفتی در دانشگاه اسلامی، مقالات مورد بررسی توانسته‌اند انتظارات نشریه را برآورده سازند؛ به طوری که ۸۰/۵ درصد مقالات با سیاستهای و اهداف کلان نشریه همخوانی داشتند و به طور میانگین در بخشهای مختلف، کمتر از ۱۵ درصد آسیب‌دیده می‌شود که جا دارد در شماره‌های آتی این نقیصه‌ها اصلاح شود.

واژگان کلیدی: آسیب‌شناسی، مقالات علمی پژوهشی، فصلنامه معرفت در دانشگاه اسلامی.

♦ دریافت مقاله: ۹۹/۰۵/۰۱؛ تصویب نهایی: ۹۹/۰۸/۲۳.

۱. دانشیار دانشگاه بوعلی سینا (نویسنده مسئول)/نشانی: همدان، چهارباغ شهید مصطفی احمدی روشن، دانشگاه بوعلی سینا/نمابر: ۰۸۱۱۳۳۸۱۶۰۱-.

Email:m.harati@basu.ac.ir

۲. دانشجوی دکتری تاریخ انقلاب اسلامی، دانشگاه بوعلی سینا، همدان.

۳. دکترای تاریخ انقلاب اسلامی. ایران، تهران، پژوهشکده امام خمینی(س) و انقلاب اسلامی.

الف) مقدمه

در حالی که رشد نشریات علمی- پژوهشی و مقالاتی که در فصلنامه‌ها منتشر می‌شود می‌تواند نشانه خوبی از رشد علم و چرخش دانش باشد، اما برخی از مقالات پژوهشی تأثیر اندکی در بسط و گسترش حوزه نظری خود دارند. این در حالی است که به نظر می‌رسد این مقالات همه ویژگی‌ها و شرایط مقالات علمی- پژوهشی را به لحاظ شکلی دارا هستند و از صافی‌های علمی گذشته‌اند؛ اما فاقد اهداف علمی می‌باشند (اسلامی اردکانی، ۱۳۹۲: ۹۲). از این رو، ضروری است که هر یک از مراکز علمی دارای فصلنامه و همچنین هیئت‌های تحریریه نشریات پس از گذشت چند دوره از انتشار آن، به بررسی دقیق و موشکافانه مقالات منتشر شده و بررسی نسبت آنها با سیاست‌های مد نظر نشریه بپردازند.

آن‌طور که در معرفی فصلنامه مطالعات معرفتی در دانشگاه اسلامی بیان شده است، این نشریه در راستای به فعلیت رساندن منویات و مطالبات حضرت امام راحل (ره) و مقام معظم رهبری در خصوص اسلامی‌سازی دانشگاه‌ها، اهداف ذیل را پیگیری می‌کند:

۱. نقد و ارزیابی نظریه‌ها و روش علوم انسانی موجود با رویکرد اسلامی؛
۲. آسیب‌شناسی وضعیت موجود معرفت در دانشگاه‌ها و ارائه راهکار برای رفع آسیب‌ها؛
۳. بررسی و ارائه فلسفه علوم؛
۴. تولید متون و ارائه نظریه‌های جدید مبتنی بر آموزه‌های اسلامی در حوزه علوم انسانی.

اکنون پس گذشت ۲۳ دوره از انتشار این فصلنامه، ضروری به نظر می‌رسد تا مقالات منتشر شده در این نشریه، بار دیگر با نگاهی جامع سنجش و ارزیابی شوند تا ضمن بررسی مطابقت موضوعات آن با سیاست‌های کلی نشریه، برآوردی کلی و آسیب‌شناسانه از آن انجام شود. این امر می‌تواند به هیئت تحریریه و نویسندگان مقالات کمک کند که در جهت رفع کاستی‌ها و ارتقای سطح پژوهشی فصلنامه بکوشند. از همین رو، پژوهش حاضر تلاش دارد تا با بررسی مقالات منتشر شده در «فصلنامه مطالعات معرفتی در دانشگاه اسلامی» به بررسی نقاط ضعیف مقالات و مطابقت آنها با سیاست‌های کلی نشریه بپردازد.

با توجه به اینکه که آسیب‌شناسی تمام ابعاد مقالات و همچنین شماره‌های نشریه در یک مقاله نمی‌گنجد، لذا در این نوشتار صرفاً به اطلاعات مندرج در صفحه اول مقالات، شامل عنوان، نویسندگان، چکیده و واژگان کلیدی مقالات منتشر شده بین سالهای ۱۳۹۴ تا ۱۳۹۸ خواهیم پرداخت که خود شامل ۱۵۹ عنوان مقاله است. انتخاب صفحه اول مقالات نیز از آن روست که در این صفحه، شمایی کلی از کلیه داده‌های مقاله ارائه شده است.

به لحاظ پیشینه پژوهش، تاکنون پژوهشی با موضوع آسیب‌شناسی مقالات فصلنامه مطالعات معرفتی در دانشگاه اسلامی انجام نشده است، اما مقالاتی با این موضوع در خصوص نشریات دیگر انجام شده که به

۷ ♦ محمدجواد هراتی و همکاران

لحاظ روشی به مقاله حاضر کمک کرده است؛ از جمله: محمدی و هراتی (۱۳۹۸)؛ ایمان پور و ناظری (۱۳۹۵)؛ مقصودی (۱۳۸۵)؛ عسکری (۱۳۸۹) و رحمانی زاده دهکردی و پاکزاد (۱۳۹۴).

ب) روش پژوهش

روش پژوهش در این مقاله، به شیوه ترکیبی است. رویکرد ترکیبی یا پژوهشهای چندوجهی/چندروشی، کمی و کیفی، آمیخته و به هم تنیده، نوعی از پژوهش است که در آن محقق یا محققان با به کارگیری مجموعه‌ای از روشهای کمی و کیفی که اساس آنها پارادایم‌های گوناگون است، بررسی موقعیت نامعین را میسر و فرایند آن را تسهیل می‌کنند (بازرگان، ۱۳۹۵: ۱۵۶). به عبارت دیگر؛ این نوع تحقیق که از نظر فلسفی مبتنی بر رویکرد پراگماتیسم است، با تأکید بر همگرایی پارادایمی، درصدد ترکیب هر دو رهیافت کمی و کیفی در یک مطالعه واحد به طور همزمان، متوالی یا تغییرپذیر (محمدپور و همکاران، ۱۳۸۹: ۷۷) و تحلیل داده‌ها به دو صورت عددی و کلامی و تأکید بر استدلال قیاسی و استقرایی است (حکیم زاده و عبدالملکی، ۱۳۹۰: ۲۸). در این رویکرد که به سرعت در حال تسری است، سؤالی که در تحقیق پرسیده می‌شود، مهم‌تر از روش تحقیق است (حسنی، ۱۳۸۹: ۱۵۱). از این رو، به عنوان یک روش، بر جمع‌آوری، تحلیل و تلفیق داده‌های کمی و کیفی در یک مطالعه منفرد، یا یک سری از مطالعات تمرکز می‌یابد (کرسول و کلارک، ۱۳۹۴: ۶-۵). در نهایت، رویکرد ترکیبی به درک گسترده‌ای از مسائل پژوهشی منجر می‌شود. (کرسول، ۱۳۹۵: ۳۴۶)

ج) بررسی موضوع و عناوین مقالات

انتخاب موضوع تحقیق و تنظیم عنوان، اولین و مهم‌ترین گام در هر پژوهش و یکی از نشانه‌های تسلط و مهارت نویسنده نسبت به موضوع است. لذا از آن می‌توان به عنوان اولین معیار ارزشیابی تحقیقات دانشگاهی یاد کرد (عسکری، ۱۳۸۹: ۹۸). به عبارت دیگر؛ موضوع در مرحله اول و سپس عنوان، از مهم‌ترین عناصر پژوهش و دروازه ورود به اثر می‌باشند. همچنین انتخاب موضوع و عنوان، برجسی است که نویسنده و پژوهشگر به اثر و اندیشه خویش می‌زند. در گونه‌شناسی پژوهشهای علمی، مقالات با ویژگی‌هایی چون: مسئله‌محوری، روشمندی، هدفمندی، دقت و نظارت محققان، از مهم‌ترین انواع پژوهشها محسوب می‌شوند و انتخاب عنوان مناسب در آنها اهمیتی دوچندان دارد (ایمان پور و ناظری، ۱۳۹۵: ۵). اگر موضوع و عنوان پژوهش درست انتخاب شوند، علاوه بر اینکه همواره پژوهشگر را به داشتن تعهد نسبت به موضوع و مسیر پژوهش رهنمون می‌سازند، به خواننده نیز کمک خواهند کرد در انتخاب متن و ادامه جستجو در آن برای یافتن پاسخ به سؤالات خویش تصمیم بگیرد. بنابر این، انتخاب موضوع و عنوان، حکم سردر ورودی متن را

دارند و عامل انتخاب آن از سوی خواننده و ورود او به جهان متن‌اند (کاموس، ۱۳۸۲: ۹). از این رو، در ادامه به بررسی موضوع و عناوین مقالات نشریه خواهیم پرداخت.

۱. تعریف مفاهیم موضوع و عنوان

موضوع یعنی نهاده شده، وضع شده، امر مورد بحث، چیزی که درباره آن بحث کنند و مترادف آن: سوژه، مبحث، مسئله، مشکل، مطلب، محمول، باب، خصوص، فقره، قضیه، نهاده، گذارده، وضع شده، قرار داده شده، ساختگی، مصنوع، مجعول، مکذوب، مبتدا و متضاد آن محمول است.^۱ موضوع، «مجموعه واژگانی منتزاع از مسئله یا سؤال اولیه تحقیق است» و دارای این ویژگی‌هاست: کلی است (وسیع)؛ زمینه است و ابعاد مختلفی را در بر دارد؛ مقدمه ورود به بحث و جستجو است.

اما عنوان، اخص از موضوع و شامل «واژگانی است که محدوده پژوهش را مشخص می‌کند» و ویژگی‌های آن عبارتند از: جزیی، محوری (انعکاس‌دهنده مسئله اصلی پژوهش) و در بر گیرنده متغیرها و واژگان کلیدی پژوهش.

در کل، عنوان هر اثر جلوه‌ای از هویت آن اثر است و مفهوم اصلی آن اثر را نشان می‌دهد. لذا باید متناسب با موضوع، اهداف و نتایج پژوهش باشد و بتواند موضوع پژوهش را به طور خلاصه برای خواننده ارائه کند. عنوان، فشرده‌ای منضبط از مطالب متن است که تفصیل آن در فهرست مندرجات و سپس در متن اصلی متجلی می‌شود (حری، ۱۳۸۸: ۱۴). موضوع و عنوان اگرچه به یکدیگر مرتبط‌اند، اما یکی نیستند. عنوان، بسیار جزیی‌تر و دقیق‌تر از موضوع به تبیین محتوای اثر می‌پردازد. (ایمان‌پور و ناظری، ۱۳۹۵: ۲۵)

۲. معیارهای انتخاب عنوان

باید دانست که پژوهشگران و صاحب‌نظران روش تحقیق به تجربه‌های ارزشمندی در زمینه بهبود روشهای تحقیق در علوم انسانی دست یافته‌اند که اگر نگوییم بعضی از پژوهشگران کشور از آنها بی‌خبرند، حداقل نسبت به آن بی‌توجه‌اند و بدین دلیل، عملاً از آن تجارب ارزنده و یافته‌های روش تحقیق در پژوهشهای خود کمتر استفاده می‌کنند. این دانشمندان با توجه به نوع و حجم تحقیق، چند ویژگی و معیار مهم را برای انتخاب موضوع تحقیق و تنظیم عنوان بیان کرده‌اند که عبارتند از (عسکری، ۱۳۸۹: ۹۹):

- محدود و محصور؛
- روشن، شفاف و ساده، بدون پیچیدگی و با استفاده از کمترین کلمات (عبارات کوتاه)؛

- جدید و مفید و بکر؛
- مختصر و واضح و جذاب بودن عنوان؛ (عسکری، ۱۳۸۹: ۹۷)
- موضوع نباید بر تعصبات، پیش‌داوری‌ها، قضاوت‌ها و نگرش‌های ذهنی پژوهشگر باشد؛
- در انتخاب موضوع، فضای سیاسی و اجتماعی کشور، منطقه و جهان و گفتمان حاکم بر هر دوره و زمان نیز تأثیر گذار است. (مقصودی، ۱۳۸۵: ۱۴۵)

د) آسیب‌شناسی عنوانی

۱. تشابه عنوانی

از مهم‌ترین آسیب‌هایی که مقالات را تهدید می‌کند، مشابهت عنوانی مقالات است. در مقالات فصلنامه مطالعات معرفتی نیز این آسیب مشاهده می‌شود که در ادامه به برخی از آنها خواهیم پرداخت. مقاله «ارزیابی میزان انطباق سطوح قصد شده، اجرا شده و کسب‌شده برنامه درسی اخلاق اسلامی دانشگاهها» و مقاله «برنامه درسی قصدشده، اجراشده و کسب‌شده اخلاق اسلامی؛ ارزیابی همخوانی‌ها و ناهمخوانی‌ها» قرابت عنوانی دارند. همچنین مقالات «بررسی مبانی معرفت‌شناختی و هستی‌شناختی عرفان کیهانی از منظر حکمت اسلامی» و «نقد روش‌شناسی عرفانی مکتب حلقه» به لحاظ عنوانی با هم تشابه دارند. موارد دیگر از این نوع آسیب عبارتند از:

- واحد آسیب‌شناسی دروس و جایگاه استادان معارف اسلامی با توجه به دیدگاه‌های دانشجویان علوم پزشکی ارومیه در دوره‌های دکترای حرفه‌ای
- تحلیل و ارزیابی گروه معارف اسلامی دانشگاهها و مراکز آموزش عالی (مورد مطالعه: دانشگاه‌های مرکز استان گلستان)
- آسیب‌شناسی محتوایی دروس معارف اسلامی دانشگاهها: گرایش مبانی نظری اسلام
- بررسی میزان رضایتمندی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی شیراز از دروس معارف اسلامی (انقلاب اسلامی، تاریخ اسلام و اخلاق اسلامی)
- شناخت آسیبها و راهکارهای کارآمدی دروس معارف اسلامی در دانشگاه علوم پزشکی شیراز
- بررسی عوامل درون‌سازمانی مؤثر بر اثربخشی دروس گروه معارف اسلامی؛ مطالعه موردی: دانشگاه آزاد اسلامی دزفول

جدول ۱: فراوانی تشابه عناوین

تعداد حجم نمونه	تعداد	درصد
۱۵۹	۹	۵/۶۶

۲. طولانی بودن عنوان

عنوان تحقیق، باید در حد امکان، ساده و بی‌پیرایه باشد و هیچ مطلب مبهمی نداشته باشد. به عبارت دیگر؛ عنوان باید مختصر، مفید و گویا باشد و پژوهشگر باید با حداقل کلمات، بیشترین اطلاعات را در مورد موضوع پژوهش به مخاطب ارائه دهد. (ایمان‌پور و ناظری، ۱۳۹۵: ۱۸)

۱. ژانوس توسعه‌گرایی در ایران؛ مقایسه نتایج سیاستگذاری نامتوازن توسعه در رژیم پهلوی و نظام

جمهوری اسلامی

۲. ارزیابی پایان‌نامه‌های تاتر دفاع مقدس دانشکده‌های تاتر کشور (با تأکید بر ملاکهای داوری نشریات

علمی پژوهشی)

۳. تبیین و بررسی اهداف و اصول تربیت دینی از منظر رویکرد تجربه دینی و نقد آن بر اساس آموزه‌های

اسلامی

۴. آسیب‌شناسی دروس و جایگاه استادان معارف اسلامی با توجه به دیدگاه‌های دانشجویان علوم پزشکی

ارومیه در دوره‌های دکترای حرفه‌ای

۵. بحران تکنیک‌زدگی آموزش عالی در ایران؛ جامعه‌شناسی جریان مهاجرت نخبگان از رشته‌های مهندسی

به علوم انسانی

۶. جستاری در میزان گرایش دانشجویان به دروس معارف اسلامی و عوامل مؤثر بر آن (نمونه موردی:

دانشجویان دانشگاه مازندران)

۷. فقیه به منزله یک مهندس: یک ارزیابی نقادانه از جایگاه معرفت‌شناسانه فقه

۸. بررسی اثربخشی درمان شناختی- رفتاری بر احساس گناه و نشخوار فکری دانشجویان افسرده

۹. بررسی نظریه جداسازی روش قرآن از روش فلسفه و عرفان در کشف معارف دینی

۱۰. نظریه جامعه اسلامی بر اساس بیانات مقام معظم رهبری: زمینه‌ها، فرایند و پیامدها (راهبرد نظریه‌پردازی

داده‌بنیاد)

۱۱. ارزیابی میزان انطباق سطوح قصد شده، اجرا شده و کسب‌شده برنامه درسی اخلاق اسلامی دانشگاهها

۱۲. بررسی تعمیق فلسفی مبانی معرفت دینی در هندسه فکر به منظور فرهنگ‌سازی نهادی معرفت دینی

۱۳. بررسی تحلیلی هویت و مبانی انسان‌شناختی توسعه اجتماعی مدرن بر اساس اندیشه اسلامی

۱۴. نیازسنجی رؤس مطالب برنامه درسی دوره‌های تکمیلی علوم انسانی اسلامی: زمینه‌ای برای بهبود و

تقویت نظریه‌پردازی بر اساس مبانی دینی

۱۵. بررسی مبانی معرفت‌شناختی و هستی‌شناختی عرفان کیهانی از منظر حکمت اسلامی

۱۶. بررسی میزان تأثیرگذاری و رضایتمندی تغییر روش تدریس استادمحور به رویکرد نیازمحور در گروه

معارف اسلامی از دیدگاه دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه

۱۷. بازخوانی و تبیین مفهوم مزاج روان بر پایه علوم نوین در روان‌شناسی شخصیت؛ به سوی تدوین راهبردی بومی در ارزیابی زیبایی و ترجیحات محیطی
۱۸. بررسی میزان رضایتمندی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی شیراز از دروس معارف اسلامی (انقلاب اسلامی، تاریخ اسلام و اخلاق اسلامی)
۱۹. بررسی تأثیر انقلاب اسلامی در ارتقای آگاهی مردم از حقوق شهروندی و کرامت انسانی؛ مطالعه موردی: دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز
۲۰. تأثیر آموزش درس تفسیر موضوعی قرآن کریم به شیوه نیازمحور بر تفکر انتقادی دانشجویان دانشگاه ولی عصر (عج) رفسنجان
۲۱. تبیین رابطه بین نظر و عمل در سیر معرفتی فطرت معمار مسلمان در ساختار فتوت‌نامه‌ها با تکیه بر رویکرد نظام‌محور
۲۲. معرفی و ارزیابی طبقه‌بندی‌های رویکردهای علم دینی؛ گامی به سوی طبقه‌بندی جامع رویکردهای علم دینی
۲۳. بررسی دیدگاه اساتید دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز نسبت به مؤلفه‌های اسلامی شدن دانشگاهها

جدول ۲: فراوانی آسیب طولانی بودن عنوان

تعداد حجم نمونه	تعداد	درصد
۱۵۹	۲۳	۱۴/۴۷

۳. نامفهومی عنوان

عنوان پژوهش باید به روشنی و صراحت، حیطه و قلمرو پژوهش را بیان کند. در واقع؛ مخاطب با مطالعه عنوان باید به مسئله اصلی پژوهش و سؤالی که پژوهشگر به دنبال پاسخگویی آن است پی ببرد. از سوی دیگر، عنوان باید به گونه‌ای انتخاب شود که بیشتر افراد یک فهم و برداشت از آن داشته باشند. انتخاب عناوین کلی و مبهم که چارچوب پژوهش را روشن نکند، موجب می‌شود تا ضمن ابهام در مسئله اصلی پژوهش، برداشتهای متعدد و متفاوتی در ذهن خوانندگان ایجاد شود. (ایمان‌پور و ناظری، ۱۳۹۵: ۱۹)

۱. ژانوس توسعه‌گرایی در ایران؛ مقایسه نتایج سیاستگذاری نامتوازن توسعه در رژیم پهلوی و نظام جمهوری اسلامی
۲. نسبت فتاوری و فلسفه تاریخ در تجدد و اسلام
۳. مشکلات انسان معاصر و ضرورت بازخوانی اسلام در اندیشه اسلامی با تأکید بر آرای شهید صدر

۴. ارائه راهبردهای تحول در حوزه آزاداندیشی مبتنی بر تحلیل بیانات مقام معظم رهبری و آسیب‌شناسی وضعیت موجود
۵. تبعیت احکام از مصالح و مفاسد
۶. رشد اخلاقی از دیدگاه نهج‌البلاغه با مد نظر قرار دادن نظریه کبرگ
۷. خوانش امام خمینی (ره) از تربیت هنری
۸. بررسی جایگاه و نقش عرفان در فرهنگ
۹. چرا جامعه‌شناسی معرفت به جامعه‌شناسی معرفت علمی منجر نشد؟
۱۰. شناسایی موضوعات اساسی مورد نیاز سبک زندگی دانشجویی از منظر صاحب‌نظران اسلامی
۱۱. بحران معنویت در جهان معاصر
۱۲. تأملاتی در نسبت میان عقل و امام معصوم (ع)
۱۳. نظریه‌ای در خصوص تحول معرفتی بر اساس روش داده‌بنیاد

جدول ۳: فراوانی آسیب‌نامفهوم‌های عنوان

تعداد حجم نمونه	تعداد	درصد
۱۵۹	۱۳	۸/۱۸

۴. عدم ارتباط موضوع با اهداف نشریه

با توجه به اطلاعات موجود در سایت نشریه، فصلنامه «مطالعات معرفتی در دانشگاه اسلامی» در راستای به فعلیت رساندن منویات و مطالبات حضرت امام راحل (ره) و مقام معظم رهبری در خصوص اسلامی‌سازی دانشگاهها اهداف ذیل را پیگیری می‌کند:

۱. نقد و ارزیابی، نظریه‌ها و روش علوم انسانی موجود با رویکرد اسلامی؛
  ۲. آسیب‌شناسی وضعیت موجود معرفت در دانشگاهها و ارائه راهکار برای رفع آسیبها؛
  ۳. بررسی و ارائه فلسفه علوم؛
  ۴. تولید متون و ارائه نظریه‌های جدید مبتنی بر آموزه‌های اسلامی در حوزه علوم انسانی؛
- بررسی‌های انجام‌شده در خصوص میزان تطابق موضوع مقالات منتشرشده در فصلنامه و اهداف نشریه حکایت از آن دارد که ۸۰/۵۰ درصد مقالات دارای ارتباط موضوعی با سیاستها و اهداف نشریه‌اند و از سوی دیگر، ۱۹/۵۰ درصد مقالات با اهداف نشریه همخوانی ندارند که در ادامه به ذکر آنها خواهیم پرداخت:

۱. تشیع و دوران نظام‌سازی مذهبی و سیاسی (از زمان شکل‌گیری تا پایان دوره اول خلافت عباسی)

۲. نقد و تحلیل خوانش ملاصدرا از شیخ اشراق در مسئله رابطه وجود و نور
۳. نقش شاعران شیعه عصر صفوی در انتقال فرهنگ و تمدن ایرانی در شبه قاره هند (قرون ۹ و ۱۰ هـ/ ۱۶ و ۱۷ م)
۴. شواهد قرآنی هندسه حاکم بر آثار هنر و معماری اسلامی
۵. سبک زندگی سیاسی امام سجاده (ع) و نقش آن در حفظ و رونق شیعه
۶. نظریه به‌گزینی، نقش و آثار آن در سبک زندگی اسلامی
۷. تأثیر سیاست‌های دولت بر وقوع توسعه سیاسی و شکل‌گیری جامعه مدنی در ایران
۸. جایگاه عدالت در تحقق وحدت امت اسلامی با خوانش امیرالمؤمنین علی (ع)
۹. اصل برابری در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران
۱۰. بررسی و تبیین باور به توحید در میان ایرانیان قبل از اسلام (موردپژوهی دین زردشت)
۱۱. بررسی تطبیقی ایمان و عشق از دیدگاه ملاصدرا
۱۲. درون‌داد و برون‌داد تأثیر انقلاب اسلامی ایران در سوریه
۱۳. بررسی لزوم عدالت کارگزاران نظام اسلامی در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران از منظر منابع اسلامی
۱۴. تأثیر انقلاب اسلامی در احیای آموزه‌های مهدویت
۱۵. موانع همکاری دولت و ملت و تأثیر آن بر پایداری و تداوم انقلاب اسلامی ایران
۱۶. فرصت‌ها و تهدیدهای پیوستن جمهوری اسلامی به کنوانسیون‌های صلح‌آمیز بین‌المللی از منظر اسلام
۱۷. جایگاه علمی و فقهی امام سجاده (ع) از دیدگاه اهل سنت
۱۸. معیارهای ارزش‌شناختی اخلاق در نهج‌البلاغه با نگاه بر مکاتب و وظیفه‌گرا و غایت‌گرای اخلاقی
۱۹. منشأ پیدایش هویت ملی؛ پارادایم‌ها و رویکردها
۲۰. بررسی کیفی علل انگاره‌های ذهنی نادرست از خداوند

جدول ۴: وضعیت مقالات به لحاظ همخوانی و عدم همخوانی با اهداف کلان نشریه

تعداد حجم نمونه	تعداد	درصد
دارای همخوانی	۱۳۹	۸۷/۴۲
عدم همخوانی	۲۰	۱۲/۵۷

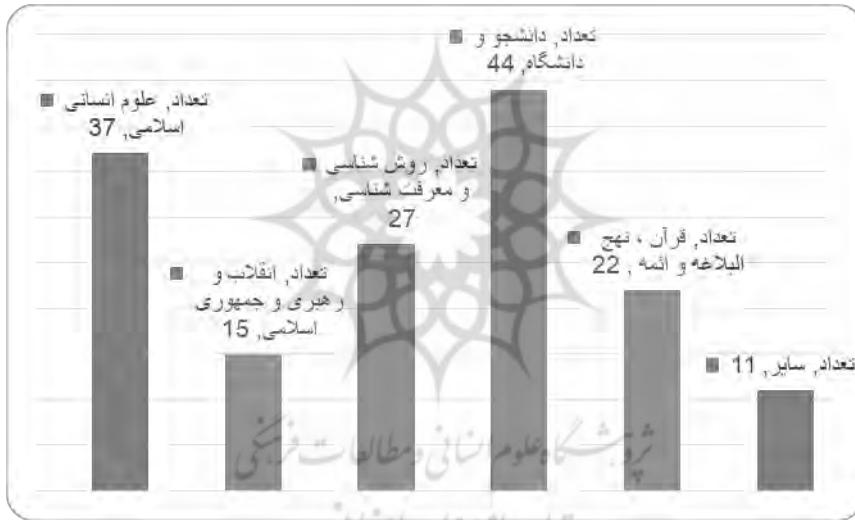
علاوه بر تطابق موضوعی میان مقالات و اهداف نشریه، مقالات به لحاظ موضوعی نیز تفکیک شدند. بر اساس یافته‌های این بخش از تحقیق (جدول ۵ و نمودار ۱)، موضوع دانشگاه و دانشجو با فراوانی ۲۷/۶۷

۱۴ ♦ مطالعات معرفتی در دانشگاه اسلامی ۸۶

درصد بیشترین حجم مقالات را به خود اختصاص داده است و پس از آن، موضوع علوم انسانی با ۲۳/۲۷ درصد و معرفت‌شناسی و روش‌شناسی با ۱۶/۹۸ درصد در رتبه‌های بعدی قرار گرفته‌اند.

جدول ۵: فراوانی مقالات به لحاظ موضوع

موضوع	علوم انسانی اسلامی	انقلاب، رهبری، جمهوری اسلامی	روش‌شناسی و معرفت‌شناسی	دانشجو و دانشگاه	قرآن، نهج‌البلاغه و ائمه	سایر
تعداد	۳۷	۱۵	۲۷	۴۴	۲۲	۱۴
درصد	۲۳/۲۷	۹/۴۳	۱۶/۹۸	۲۷/۶۷	۱۳/۸۴	۸/۸۱

نمودار ۱: فراوانی مقالات به لحاظ موضوع

ه) بررسی نویسندگان مقالات

اسامی نویسندگان معمولاً در زیر عنوان مقاله درج می‌شود. در نشریات داخلی مرسوم است که عنوان دانشگاهی با رتبه علمی نویسنده به صورت زیرنویس نوشته شود. ترتیب قرار گرفتن نام مؤلفان به دنبال یکدیگر، معمولاً متناسب با میزان مشارکت آنان در انجام پژوهش است؛ اما اگر میزان مشارکت همه افراد در اجرای پژوهش یکسان باشد، اسامی آنان به ترتیب حروف الفبا به دنبال هم قرار می‌گیرد.

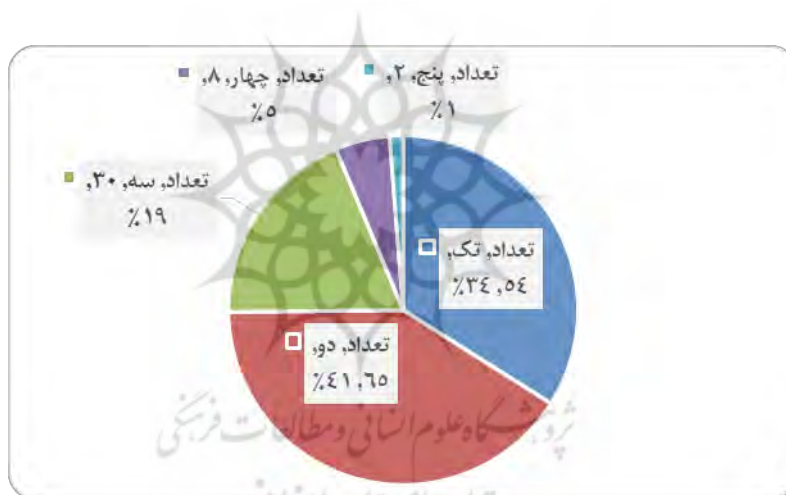
مطالعه نویسنده یا نویسندگان مقالات علمی پژوهشی و تفکیک آنان بر اساس تعداد و جنسیت،

نویسنده عهده‌دار مقاله و رتبه علمی آنان، گامی در جهت نقد علمی مقالات علمی است. از همین رو در اینجا به بررسی وضعیت نویسندگان مقالات خواهیم پرداخت.

بر اساس داده‌های ارائه‌شده در جدول ۶، بیشترین تعداد مقالات با فراوانی ۴۰/۸۸ درصد دارای دو نویسنده می‌باشند و پس از آن مقالات تک نویسنده با ۳۳/۹۶ درصد بیشترین فراوانی را دارند.

جدول ۶: فراوانی تعداد نویسندگان مقالات

ردیف	تک	دو	سه	چهار	پنج	جمع
تعداد	۵۴	۶۵	۳۰	۸	۲	۱۵۹
درصد	۳۳/۹۶	۴۰/۸۸	۱۸/۸۷	۵/۰۵	۱/۲۶	۱۰۰

نمودار ۲: فراوانی تعداد نویسندگان مقالات

بر اساس داده‌های جدول ۷ و نمودار ۳ که بیانگر جنسیت نویسندگان مقالات است، ۸۱/۷۶ درصد نویسندگان را آقایان و ۱۸/۲۴ درصد نویسندگان را خانم‌ها تشکیل داده‌اند.

جدول ۷: وضعیت نویسندگان مسئول بر حسب جنسیت

جنسیت	تعداد	درصد
مرد	۱۳۰	۸۱/۷۶
زن	۲۹	۱۸/۲۴

نمودار ۳: وضعیت نویسندگان مسئول بر حسب جنسیت

بررسی وضعیت نویسندگان مقالات به لحاظ درجه علمی حکایت از آن دارد که نویسندگان با رتبه استادیار، با ۴۲/۷۷ درصد بیشترین فراوانی را در بین نویسندگان دارند و پس از آن، دانشجویان دکتری با ۲۳/۹۰ درصد و نویسندگان با مرتبه دانشیاری با ۱۰/۶۹ درصد در رتبه‌های بعدی قرار می‌گیرند.

جدول ۸: وضعیت نویسندگان بر حسب رتبه علمی

سایر	دانشیار	استادیار	دانشجوی دکتری	کارشناس ارشد
۲۶	۱۷	۶۸	۳۸	۱۰
۱۶/۳۵	۱۰/۶۹	۴۲/۷۷	۲۳/۹۰	۶/۲۹

نمودار ۴: وضعیت نویسندگان بر حسب مدرک تحصیلی

و) بررسی چکیده مقالات

چکیده برگردان فارسی واژه abstract و به معنای فشرده و عصاره است و چکیده‌نویسی، فرایند پردازش چکیده و در بر دارنده مراحل تهیه خلاصه‌ای زیده از یک متن و شامل نکات اساسی آن است (نجیبی، بی‌تا). چکیده در مقالات علمی نیز عصاره مقاله است که با خواندن آن اطلاعات اساسی در خصوص پژوهش به خواننده منتقل می‌شود و شامل همه مراحل و اجزای اصلی پژوهش است. چکیده مقالات معمولاً از سه بخش تشکیل می‌شود:

۱. بیان دغدغه، شامل موضوع یا هدف پژوهش و پرسشها؛
۲. توضیحات روشی در چند جمله؛
۳. بیان نتایج و دستاوردهای پژوهش به صورت اجمالی.

بر اساس داده‌های جدول ۹ و نمودار ۵، آسیب در بیان هدف با ۲۷/۰۴ درصد و پس از آن آسیب در تشریح روش با فراوانی ۱۱/۹۵ درصد عمده‌ترین آسیبهای موجود در برخی از چکیده‌های مقالات است. گفتنی است یکی از عوامل عدم رعایت اصول نگارش چکیده‌ها، نبود راهنمای نویسندگان روی سامانه نشریه است.

جدول ۹: فراوانی انواع آسیب در چکیده‌ها

آسیب	هدف	روش	یافته	نتیجه‌گیری	جمع
تعداد	۴۳	۱۹	۱۶	۱۱	۸۹
درصد	۲۷/۰۴	۱۱/۹۵	۱۰/۰۶	۶/۹۲	۵۵/۹۷

نمودار ۵: فراوانی انواع آسیب در چکیده‌ها

در ادامه به بررسی آسیبهای تعدادی از چکیده‌ها خواهیم پرداخت.

- هدف: در مقاله حاضر سعی شده تا با بررسی تاریخی-اجتماعی فضای اروپای قرون هجدهم و نوزدهم، عوامل توسعه و غلبه الگوی لیبرالی پیشرفت در اروپا و به تبع آن تمام جهان احصا شود و در پی آن پیامدها و آثار آن مورد واکاوی قرار گیرد. روش: این پژوهش مبتنی بر تحلیلهای تاریخی‌ای است که در خصوص «پیشرفت» ارائه شده است. در واقع؛ در این مقاله، تحلیلی از تحلیلهای ارائه شده است. در واقع؛ خبرگان بر اساس شواهد تاریخی تحلیل خود از مقوله پیشرفت را ارائه کرده‌اند و در این مقاله با بهره‌گیری از تحلیل خبرگان، مطالبی استنباط و عرضه شده است. یافته‌ها: در طول این پژوهش نشان داده می‌شود که اولاً، نفوذ و بسط و گسترش یک نظام اندیشه‌ای در جامعه بیش از آنکه وابسته به اندیشه‌ها و کتب و آرای متفکرین آن نظام باشد، به بسط اجتماعی و انضمامی آن اندیشه‌ها در قالب پدیده‌های تمدنی و اجتماعی از جمله تولیدات اقتصادی، صنعتی، تکنولوژیکی و فرهنگی و اجتماعی وابسته است. ثانیاً، بسط و غلبه یک نظام اندیشه‌ای به مانند لیبرالیسم در طول چندین قرن بر سراسر جهان، آثار و عواقبی ایجاد کرده است که از بطن هر کدام از این پیامدها، نظامهای حیات فکری-اجتماعی نوینی پدید آمده‌اند. به نوعی می‌توان گفت نظامهای حیات اجتماعی در یک فرایند تکامل‌یابنده از بسترهای فکری و اجتماعی نظامهای رقیب خود متولد می‌شوند. ثالثاً، در بررسی و مقایسه دو نظام اندیشه‌ای و اجتماعی به مانند لیبرالیسم و کمونیسم، باید به اثر اجتماعی و معیارهای بنیادین تفاوتها دقت کرد. چه بسا دو نحله اندیشه‌ای در ظاهر کاملاً متمایز، از یک مشرب فکری سیراب شوند و در کلان حرکت انسانیت یک مدل از حرکت و پیشرفت را به دو شکل متفاوت بیان کنند. نتیجه‌گیری: اگر جامعه ما در پس انقلاب اسلامی سال ۵۷ به دنبال ایجاد و گسترش نوع جدیدی از حیات اجتماعی و انسانی بر اساس آموزه‌های وحیانی یا به بیانی، ایجاد تمدنی جدید بر اساس نگرشهای اسلامی است، باید ابتدا نخبگان این حرکت، الگوی غلبه و بسط نظامهای فکری و اجتماعی را در دوران جدید و معاصر بررسی کنند و از دل آن، مسیریابی برای توسعه اندیشه‌های دینی و اجتماعی کردن آنها در تقابل با تمدن غربی بیابند. در طول این پژوهش، چندین مورد از نکات کلی الگوی بسط و غلبه نظامهای فکری استخراج شده است که از آن جمله می‌توان به لزوم توجه به انضمامی کردن اندیشه‌ها، ضرورت توجه به ظرفیتهای تمدن غالب برای استفاده در دوران گذار و توجه به ظرفیت پیامدهای منفی نظام اندیشه‌ای مقابل اشاره کرد.

- هدف: تحلیل و تدوین مبانی و مراحل رشد اخلاقی، یکی از اصلی‌ترین دغدغه‌های دانشمندان و پژوهشگران علوم اخلاق، تربیت و روان‌شناسی است. از سوی دیگر، یکی از رسالتهای اصلی دانشگاه اسلامی نیز رشد اخلاقی و معنوی دانشجویان است که امروزه گاهی در فضای علمی دانشگاه به فراموشی سپرده می‌شود. از مهم‌ترین منابع برای تدوین و تحلیل این رشد، آثار اخلاقی است که از

تمدن اسلامی در سنتهای اخلاق فلسفی، عرفانی و غیره بر جای مانده است. روش: با توجه به ویژگی موضوع، در این نوشتار از روشهای استنادی و استنتاجی استفاده شده است. یافته‌ها و نتیجه‌گیری: در این نوشتار به موضوعاتی چون: امکان، عوامل، شیوه‌ها و مراحل رشد اخلاقی انسان از منظر ابوعلی مسکویه اشاره و مهم‌ترین رهیافتهای آن برای دانشگاه اسلامی بررسی شده است. منابع اصلی مقاله حاضر، آثار مسکویه به ویژه «تهذیب الاخلاق» است.

• هدف: مسئله اصلی این تحقیق پاسخ به این دو پرسش بود که: اولاً چه تلقی‌ای از علم سبب شد تا جامعه‌شناسان معرفت نتوانند محتوای معرفت علمی را مورد بررسی‌های جامعه‌شناختی قرار دهند؟ ثانیاً چه عواملی سبب شد تا تامس کوهن توانست برای اولین بار این کار را انجام دهد؟ روش: روش تحقیق، اسنادی-تحلیلی بود و با مراجعه به متون جامعه‌شناسی معرفت، فلسفه علم و جامعه‌شناسی معرفت علمی سعی شد تا پرسشهای ذکر شده بررسی شوند. یافته‌ها و نتیجه‌گیری: جامعه‌شناسان معرفت به دلیل نگرش پوزیتیویستی نتوانستند معرفت علمی را مورد کاوشهای جامعه‌شناختی قرار دهند؛ در حالی که تامس کوهن به دلیل آشنایی با فلسفه ویتگنشتاین و برگرفتن نگرشی غیر پوزیتیویستی، کوشید برای اولین بار امکان بررسی جامعه‌شناختی معرفت علمی را مطرح کند.

• هدف: طبیعت‌گرایان، متافیزیک را به عنوان معرفتی پیشینی و مقدم بر علم نمی‌پذیرند و معتقدند مسیری فراعلمی برای فهم متافیزیکی وجود ندارد. در این دیدگاه، علم به عنوان مطالعه تجربی بر «متافیزیک» مقدم است و متافیزیکدانان، متافیزیک خود را در «درون» مرزهای علم معاصر شکل می‌دهند. هدف این محقق در این مقاله، بررسی این مسئله بود که آیا دیدگاه طبیعت‌گرایان در این خصوص، دیدگاهی منسجم است؟ و آیا در عمل، نظریه‌های علمی منطبق با الگوی طبیعت‌گرایان شکل می‌گیرند و رشد می‌یابند؟ روش: در این مقاله از روش اسنادی-تحلیلی استفاده شده است. یافته‌ها و نتیجه‌گیری: ادعای طبیعت‌گرایان در خصوص رابطه علم و متافیزیک، خودشکن است؛ به این معنا که برای توجیه دیدگاه خود چاره‌ای جز توسل به متافیزیک ندارند. همچنین بر خلاف نگرش طبیعت‌گرایان، نظریه‌های علمی در عمل، هماهنگ با دیدگاه طبیعت‌گرایان شکل نمی‌گیرند و متافیزیک به عنوان چارچوبی برای علم، نقشی اساسی در شکل‌گیری و رشد نظریات علمی ایفا می‌کند.

• امتیاز ادعیه نسبت به سایر سخنان اهل بیت(ع) را می‌توان در سه محور گستردگی مخاطبان، غنای محتوا و ظرفیت‌سازی در تفسیر قرآن کریم ملاحظه کرد. هدف: در این پژوهش تلاش شد دلالت‌های ادعیه اهل بیت(ع) در رابطه با تعریف انسان و کشف و تبیین مبانی انسان‌شناختی علوم انسانی استخراج و بررسی شود. روش: این مقاله با اتخاذ روش توصیفی تحلیلی اثبات می‌کند که دسته‌ای از مبانی

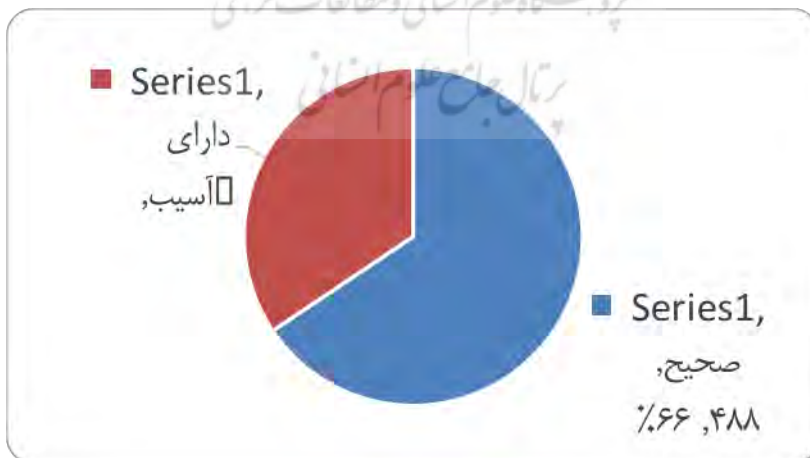
انسان‌شناختی علوم انسانی را می‌توان از نفس صدور فعل دعا از انسان و اینکه نوع انسانی با مقوله‌ای به نام دعا با خدا ارتباط برقرار می‌کند، استنباط کرد. دسته‌ای دیگر از مبانی نیز با اتخاذ همین روش، از محتوا و مضامین ادعیه قابل استخراج‌اند. یافته‌ها و نتیجه‌گیری: با تحلیل مضامین و محتوای ادعیه، مهم‌ترین مبانی انسان‌شناختی علوم انسانی؛ یعنی مبنای تأله، مبنای مسئولیت، مبنای امانتداری انسان در برابر خدا، مبنای تربیت‌پذیری انسان و مبنای کثرت و اختلاف انسانها و حالات آنان، استخراج شد.

ز) واژگان کلیدی

واژگان کلیدی، کلمه‌های مهمی از یک عنوان یا از یک متن پژوهش است که به عنوان اولین کلمه یک شناسه، در یک نمایه یا فهرست به کار برده می‌شود. واژگان کلیدی همان‌طور که از اسمشان پیداست، واژه‌های پرکاربردی‌اند که ما را به محتوای تحقیق هدایت می‌کنند. واژگان کلیدی، جمله نمی‌توانند باشند؛ اما شبه‌جمله مثل موصوف و صفت، مضاف و مضاف‌الیه می‌توانند باشند. داده‌های جدول ۱۰ حاکی از آن است که ۳۴/۴۱ درصد واژگان کلیدی مقالات با اصول انتخاب کلیدواژه مطابقت ندارند.

جدول ۱۰: وضعیت واژگان کلیدی

تعداد کل	آسیب	صحیح
۷۴۴	۲۵۶	۴۸۸
۱۰۰	۳۴/۴۱	۶۵/۵۹

نمودار ۶: وضعیت واژگان کلیدی

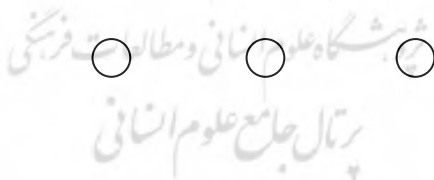

ح) بحث و نتیجه گیری

از آنچه تاکنون در این پژوهش در خصوص آسیب‌شناسی مقالات فصلنامه مطالعات معرفتی در دانشگاه اسلامی، اعم از انتخاب موضوع و عنوان، نویسندگان، چکیده و واژگان کلیدی گفته شد، می‌توان نتیجه گرفت صرف نظر از تعداد قابل توجهی از مقالات علمی- پژوهشی در این زمینه، ضوابط و معیارهای لازم در انتخاب موضوع و تنظیم عنوان تحقیق، چکیده‌نگاری و انتخاب واژگان کلیدی در برخی از مقالات منتشرشده در فصلنامه رعایت نشده است. به عبارت دیگر؛ برخی از مقالات در این حوزه، کاستی‌ها و نواقصی دارند که بدانها اشاره شد و این امر ناشی از عدم اهتمام یا حتی عدم آگاهی از اصول و مبانی روش تحقیق در زمینه انتخاب موضوع و تنظیم عنوان مقالات و شیوه نگارش چکیده است.

با این وجود، صرف نظر از آسیبها و ضعفهایی که بدان اشاره شد، مقالات مورد بررسی توانسته‌اند انتظارات نشریه را برآورده سازند؛ به طوری که ۸۷/۴۲ درصد مقالات با سیاستهای و اهداف کلان نشریه همخوانی دارد و به طور میانگین در بخشهای مختلف کمتر از ۱۵ درصد آسیب‌دیده می‌شود که جا دارد در شماره‌های آتی این نقیصه‌ها اصلاح شود.

همچنین پیشنهاد می‌شود تا هیئت تحریریه و داوران محترم فصلنامه مذکور در استانداردسازی مقالات و انتخاب آنها برای چاپ، دقت بیشتری داشته باشند تا از چاپ موضوعات بدون ارتباط با اهداف نشریه جلوگیری به عمل آید و می‌بایست سیاست‌گذاری مشخص علمی، آموزشی برای هدایت موضوعات به سمت خلأها و نیازهای پژوهشی صورت گیرد. همچنین تبیین بخشی به عنوان راهنمای نویسندگان برای همسان‌سازی صوری و محتوای مقالات، لازم به نظر می‌رسد.

منابع

- ایمان پور محمدتقی و محمدرضا ناظری (۱۳۹۵). «آسیب‌شناسی عنوان‌گزینی در پژوهش‌های دانشگاهی: مطالعه موردی پایان‌نامه‌های رشته تاریخ». *تاریخ‌نگری و تاریخ‌نگاری*، دوره جدید، ش ۱۷ (پیاپی ۱۰۲).
- بازرگان، عباس (۱۳۹۵). مقدمه بر روش‌های تحقیق کیفی و آمیخته، رویکردهای متداول در علوم رفتاری. [بی‌جا]: دیدار، چ ششم.
- حسینی، محمدحسین (۱۳۸۹). «درآمدی به روش‌شناسی تلفیقی در پژوهش‌های میان‌رشته‌ای علوم اجتماعی». *مطالعات میان‌رشته‌ای در علوم انسانی*، دوره دوم، ش ۴: ۱۵۳-۱۳۷.
- حکیم‌زاده، فرزاد، جمال عبدالملکی (۱۳۹۰). پروپوزال نویسی در مطالعات کیفی و ترکیبی. تهران: جامعه‌شناسان.
- رحمانی‌زاده دهکردی، حمیدرضا و شهیندخت پاکزاد (۱۳۹۴). «آسیب‌شناسی مقالات پژوهشی، بررسی موردی: مقالات علوم سیاسی». *پژوهش در نظام‌های آموزشی*، دوره نهم، ش ۳۰.
- عسکری، صادق (۱۳۸۹). «نقدی بر انتخاب موضوع و عنوان مقاله در مجلات علمی- پژوهشی زبان و ادبیات عربی». *زبان و ادبیات عربی*، ش ۲.
- کرسول، جان دبلیو (۱۳۹۵). طرح پژوهش رویکردهای کمی، کیفی، ترکیبی. ترجمه علیرضا کیامنش و مریم دانای توس. تهران: جهاد دانشگاهی واحد علامه طباطبایی، چ سوم.
- کرسول، جان، ویکی پلانو کلارک (۱۳۹۴). روش‌های پژوهش ترکیبی. ترجمه علیرضا کیامنش و جاوید سرایی. تهران: آئیژ، چ دوم.
- محمدپور، احمد؛ رسول صادقی و مهدی رضایی (۱۳۸۹). روش‌های تحقیق ترکیبی به عنوان سومین جنبش روش‌شناختی: مبانی نظری و اصول عملی. *جامعه‌شناسی کاربردی*، سال بیست و یکم، ش ۲ (پیاپی ۳۸): ۷۷-۱۰۰.
- محمدی، رضا و محمدجواد هراتی (۱۳۹۸). «آسیب‌شناسی موضوعات فصلنامه‌های مرتبط با انقلاب اسلامی ایران». دوره نهم، ش ۳۳ (پیاپی ۳۳): ۱۹۹-۲۱۷.
- مطالعات معرفتی در دانشگاه اسلامی <http://ksiu.nahad.ir>
- نجیبی، مهدی (بی‌تا). «آیین چکیده‌نویسی». *علوم اطلاع‌رسانی*، دوره نوزدهم، ش ۲-۱.
- Askari, Sadeh (2010). "A Critique on the Choice of Subject and Title of Article in Scientific-Research Journals of Arabic Language and Literature". *Arabic Language and Literature*, No. 2.
- Bazargan, Abbas (2016). **Introduction to Qualitative and Mixed Research Methods, Common Approaches in Behavioral Sciences**. Didar Publishing, Sixth Edition.
- Creswell, John W. (2016). **Research Project Quantitative, Qualitative, Combined Approaches**. Translated by Alireza Kiamanesh and Maryam Danae Toos, Allameh Tabatabai University Jihad, Third Edition.

- Cresswell, John, WikiPlan Clark, (2015). **Combined Research Methods**. translated by Alireza Kiamanesh, Javid Sarai, Ayizh Publishing, Second Edition.
- Hakimzadeh, Farzad, Jamal Abdolmaleki (2011). **Proposal Writing in Qualitative and Combined Studies**, Sociologists Publications.
- Hassani, Mohammad Hossein (2010). “**Introduction to Integrated Methodology in Interdisciplinary Research in Social Sciences**”. *Quarterly Journal of Interdisciplinary Studies in Humanities*, Vol. 2, No. 4: 137-153.
- Imanpour Mohammad Taghi & Mohammad Reza Nazeri (2016). “**The pathology of "title selection" in academic research: a case study of dissertations in the field of history, historiography and historiography**”. No. 17 (102 consecutive).
- Mohammadi, Reza & Mohammad Javad Herati (2019). “**Pathology of the Quarterly Journal of the Islamic Revolution of Iran**”. Vol. 9, No. 33 (Serial Issue 33): 199-217.
- Mohammadpour, Ahmad; Rasoul Sadeghi & Mehdi Rezaei (2010). “**Combined Research Methods as the Third Methodological Movement: Theoretical Foundations and Practical Principles**”. *Applied Sociology*, Year 21, No 2 (38): 77-100.
- Rahmanizadeh Dehkordi, Hamidreza & Shahin Dokht Pakzad (2015). “**Pathology of research articles, case study; Political Science Articles**”. *Research in Educational Systems*, Vol. 9, No. 30.
- The Knowledge Studies in the Islamic University <http://ksiu.nahad.ir/>